

اصول تربیت و نظام تعلیم

نویسنده: استاد علی عبدالواحد وافی

ترجمہ: سید محمد حاکم قاضی مکرئی

زیر نظر: دکنر شامعہ عانی

ویراستار: دکنر جنور برہان

سرشناسه	:	وافی، علی عبدالواحد
عنوان قراردادی	:	اصول التربیه و نظام التعليم، فارسی. برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	:	اصول تربیت و نظام تعلیم/ نویسنده علی عبدالواحد وافی؛ ترجمه سیدمحمدکاظم قاضی مکرئ؛ زیر نظر شفیع برهانی؛ ویراستار چنور برهانی.
مشخصات نشر	:	تهران: اندیشه زرین، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۱ص.
شابک	:	978-600-6673-71-4
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	:	اسلام و آموزش و پرورش
موضوع	:	Islamic education
موضوع	:	تربیت اخلاقی-- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Moral education-- Religious aspects -- Islam
شناسه افزوده	:	قاضی مکرئ، سیدمحمدکاظم، ۱۳۱۰-
شناسه افزوده	:	برهانی، شفیع، ۱۳۳۷-، مترجم
شناسه افزوده	:	برهانی، چنور، ۱۳۵۷-، ویراستار
رده بندی کنگره	:	۱۰۱۳۰۵۲
رده بندی دیویی	:	۴۸۱ ۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۱۹۵۶۷

عنوان: اصول تربیت و نظام تعلیم

نوبت چاپ: اول ۹۸

مولف: استاد علی عبدالواحد وافی

ترجمه: سید محمد کاظم قاضی مکرئ

زیر نظر: دکتر شفیع برهانی

ویراستار: دکتر چنور برهانی

ناشر: اندیشه زرین

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۴۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۷۳-۷۱-۴

آدرس: خیابان انقلاب، خیابان بهار جنوبی، برج بهار، طبقه سوم اداری، واحد ۵۴۹

تلفن انتشارات: ۷۷۶۱۳۴۲۳ همراه: ۰۹۱۲۸۸۰۴۱۵۱

کلیه حقوق مادی و معنوی برای مترجم محفوظ است.

فهرست مطالب

۹.....	بیوگرافی مترجم.....
۱۱.....	پیشگفتار مترجم.....
۱۲.....	دیباجة مؤلف.....
۱۳.....	۱. تربیت و هدایت آن (نوشته استاد ابراهیم والی).....
۱۶.....	۱. ۱. هدف تربیت در اسلام.....
۱۶.....	۱. ۲. هدف تربیت از دیدگاه فلاسفه.....
۱۹.....	۱. ۳. هدف تربیت در تمدن یونان و روم.....
۲۰.....	۱. ۴. هدف تربیت در عصر حاضر.....
۲۰.....	۱. ۵. تفاوت بین تعلیم و تربیت.....
۲۲.....	۱. ۶. اقسام تربیت.....
۲۳.....	۱. ۶. ۱. تربیت جسمانی.....
۲۴.....	۱. ۶. ۲. تربیت عقلانی.....
۲۶.....	۱. ۶. ۳. تربیت اخلاقی.....
۲۸.....	۲. هدف تربیت از دیدگاه امت اسلامی (نوشته استاد دکتر علی عبدالواحد وافی).....
۳۲.....	۳. عوامل مؤثر در تربیت (نوشته استاد دکتر علی عبدالواحد وافی).....
۳۳.....	۳. ۱. ژنتیک.....
۳۶.....	۳. ۲. محیط جغرافیایی.....
۳۹.....	۳. ۳. تقلید.....
۴۲.....	۳. ۴. بازی.....
۴۶.....	۳. ۵. محیط اجتماعی.....
۴۶.....	۳. ۵. ۱. عوامل محیط اجتماعی و تأثیر آن در تربیت.....
۴۷.....	۳. ۵. ۲. عوامل محیط اجتماعی که بالذاته مؤثر هستند.....
۴۹.....	۳. ۵. ۳. عوامل اجتماعی که بر فرد به نسبت ارتباطی که با آنها دارد تأثیرگذار هستند.....

۳. ۵. ۴. ارتباط میان محیط اجتماعی و سایر عوامل تربیتی..... ۵۰
۳. ۵. ۵. اهمیت نسبی محیط اجتماعی در تربیت و زندگی..... ۵۱
۳. ۶. مدرسه و ایجاد آن..... ۵۲
۳. ۶. ۱. تفاوت در مسئولیتهای مدرسه به نسبت تفاوت ملتها و دورانها..... ۵۴
۳. ۶. ۲. کیفیت لازم برای مدرسه..... ۵۵
۳. ۶. ۳. اهمیت کار آموزگار..... ۵۵
۳. ۷. خانه یا خانواده..... ۵۶
۳. ۷. ۱. مسئولیتهای اجتماعی خانواده و تکامل آن..... ۵۷
۳. ۷. ۲. مسئولیتهای تربیتی خانواده و تکامل آن..... ۵۸
۳. ۷. ۳. مسئولیتهای ماندگار و اختصاصی خانواده..... ۵۹
۳. ۷. ۴. تأثیر خانواده بر دیگر عوامل تربیتی..... ۶۰
۴. تربیت و دموکراسی (نوشته دکتر کامل سید محمد باقر)..... ۶۳
۴. ۱. ویژگیها، معنی، مبرکراسی..... ۶۳
۴. ۲. رسالت تربیت، مرجع، مبرکراتیک..... ۷۱
۴. ۳. مدیریت مدرسه و ایجاد آن، مبرکراسی..... ۸۰
۴. ۴. تشکیلات، خانوادهها و برخورداری از استقلال داخلی..... ۸۳
۵. تربیت اخلاقی (نوشته استاد محمد باقر سید ابوالعزم)..... ۹۰
۶. اهمیت دین در تربیت اخلاقی (نوشته استاد علی عبدالواحد وافی)..... ۱۰۰
۷. برنامه آموزشی (نوشته دکتر ابوالفتح رضوان)..... ۱۰۳
۷. ۱. تعریف برنامه آموزشی..... ۱۰۳
۷. ۲. پایههای برنامه آموزشی..... ۱۰۴
۷. ۳. شرایط برنامه آموزشی..... ۱۰۶
۷. ۴. انواع برنامههای آموزشی..... ۱۰۷
۷. ۴. ۱. برنامه مواد درسی منفصل یا غیرمرتبط..... ۱۰۷
۷. ۴. ۲. برنامه مواد درسی مرتبط..... ۱۰۸
۷. ۴. ۳. برنامه مجموعه مواد درسی متشابه..... ۱۰۹
۷. ۴. ۴. برنامه آموزشی همراه با فعالیت و نشاط..... ۱۰۹
۸. آراء اندیشمندان اسلامی درباره شیوههای تعلیم و تربیت (نوشته استاد دکتر علی عبدالواحد وافی)..... ۱۱۱

۸. ۱. دیدگاههای اندیشمندان اسلامی درباره برنامه‌های آموزشی ۱۱۱
۸. ۲. اقوال برگزیده از آرای اندیشمندان اسلامی ۱۱۴
۸. ۲. ۱. سخنان علمای متقدم درباره برنامه و شیوه آموزش و تربیت ۱۱۴
۸. ۲. ۲. نظر فارابی درباره شیوه‌های آموزش و تربیت ۱۱۶
۸. ۲. ۳. نظر ابن‌سینا درباره روشهای آموزش و تربیت ۱۱۶
۸. ۲. ۴. نظر إخوان‌الصفاء درباره برنامه آموزش و تربیت ۱۱۷
۸. ۲. ۵. نظر غزالی درباره آموزش و تربیت ۱۱۸
۸. ۲. ۶. نظر ابن‌خلدون و ابوبکر ابن‌عربی درباره روش تدریس و مواد درسی ۱۱۹
۸. ۳. نظر اندیشمندان اسلامی درباره حذف بعضی از موضوعات یا مواد درسی از برنامه آموزشی ۱۲۱
۹. روشهای عمومی تدریس (نوشته استاد دکتر علی عبدالواحد وافی) ۱۲۳
۹. ۱. مجموعه‌های مواد درسی ۱۲۳
۹. ۱. ۱. روش عمومی تدریس در مواد درسی مهارت‌آموزی ۱۲۷
۹. ۱. ۲. روشهای عمومی تدریس در مواد درسی مختص به ارتقای شعور و احساس ۱۲۸
۹. ۱. ۳. روشهای عمومی تدریس در مواد درسی مختص به کسب معلومات ۱۲۸
۹. ۲. قوانین پایه تدریس ۱۲۹
۹. ۲. ۱. روشهای عمومی گذشت در مواد درسی مختص به کسب معلومات ۱۳۳
۹. ۲. ۱. ۱. روش استنباطی یا استقرائی ۱۳۳
۹. ۲. ۱. ۲. روش قیاسی ۱۳۵
۹. ۲. ۱. ۳. «روش جمعی» یا مراحل پنجگانه آبرسر هربارت ۱۳۶
۹. ۲. ۱. ۳. ۱. مبانی روان‌شناسی روش هربارت ۱۴۰
۹. ۲. ۱. ۳. ۲. نقد روش هربارت ۱۴۲
۹. ۲. ۱. ۴. روش گفتگو و روش سقراطی ۱۴۳
۹. ۲. ۱. ۵. روش گزارش‌دهی یا القای مطلب یا روش سخنرانی ۱۴۴
۹. ۲. ۱. ۶. روشهای عمومی و جدید در تدریس مواد درسی مختص به کسب معلومات ۱۴۶
۱۰. روش دالتن (نوشته دکتر سید محمود زکی) ۱۴۷
۱۰. ۱. پایه‌های روش دالتن ۱۴۷
۱۰. ۲. راه به‌کار بستن و تطبیق روش دالتن ۱۴۹
۱۰. ۳. مزایای روش دالتن ۱۵۰
۱۰. ۴. مشکلات پیش‌رو در اجرای روش دالتن ۱۵۱

۱۵۲.....	۱۱. روش پروژه (نوشته دکتر سید محمود زکی)
۱۵۴.....	۱.۱. چگونگی اجرای روش پروژه.....
۱۵۷.....	۲.۱. امتیازات روش پروژه.....
۱۵۸.....	۳.۱. اشکالها و دشواریهای روش پروژه.....
۱۶۰.....	۱۲. تدریس شفاهی (نوشته استاد ابراهیم والی)
۱۶۰.....	۱.۱۲. پرسش.....
۱۶۱.....	۱.۱.۱۲. چگونگی طرح پرسش.....
۱۶۲.....	۲.۱.۱۲. انواع پرسش.....
۱۶۴.....	۳.۱.۱۲. شرایط پرسش.....
۱۶۴.....	۲.۱۲. پاسخ.....
۱۶۵.....	۱.۱.۱۲. ویژگی پاسخهای مقبول.....
۱۶۵.....	۲.۲.۱۲. روش موثره با پاسخ.....
۱۶۶.....	۳.۲.۱۲. برجسته‌سازی معلم.....
۱۶۶.....	۳.۱۲. وسایل شرح و توضیح.....
۱۶۷.....	۱.۳.۱۲. فواید وسایل شرح و توضیح.....
۱۶۸.....	۲.۳.۱۲. انواع وسایل شرح و توضیح.....
۱۶۸.....	۱.۲.۳.۱۲. وسایل توضیح.....
۱۷۱.....	۲.۲.۳.۱۲. وسایل شرح و توضیح کلامی.....
۱۷۲.....	۳.۳.۱۲. چگونگی به‌کارگیری وسایل توضیح.....
۱۷۳.....	۱۳. امتحانات (نوشته دکتر سید محمود زکی)
۱۷۳.....	۱.۱۳. معضل امتحانات.....
۱۷۴.....	۲.۱۳. اهمیت امتحانات.....
۱۷۴.....	۳.۱۳. کاربرد امتحانات.....
۱۷۵.....	۴.۱۳. انتقاد از امتحانات.....
۱۷۶.....	۵.۱۳. اقسام امتحانات.....
۱۷۶.....	۶.۱۳. آزمونهای تستی یا چهار گزینه‌ای.....
۱۷۷.....	۷.۱۳. مناسب‌ترین راه ارزیابی فعالیت دانش‌آموز و رشد او در مدرسه.....
۱۷۹.....	فهرست موضوعی.....

پیشگفتار مترجم

خداوند قادر و متعال را سپاس می‌گوییم که توفیق عنایت فرمود تا ترجمه کتاب "اصول التربیت و نظام التعليم" تألیف استاد علی عبدالواحد وافی استاد گران‌قدر دانشگاه الأزهر مصر را - که در تیرماه قبل از پیروزی انقلاب اسلامی به‌عنوان پایان‌نامه درسی ارائه کرده بودم - بازنگری و چاپ نمایم. این کتاب علاوه بر مطالبی که نوشته خود دکتر علی عبدالواحد وافی است؛ شامل مقالات ارزشمندی از اساتید دیگری نیز می‌باشد که استاد عبدالوافی آنها را گزینش نموده، در کتاب خود آورده‌اند و به‌رسم امانت‌داری در ابتدای هر مقاله نام مؤلف آن را ذکر کرده است.

از آنجاکه این کتاب مفصل و بخشی از آن درباره تاریخ و سیاستهای نظام آموزشی مصر و خیانت‌های استعمار انگلیس به آن، تاریخ آموزشی و فرهنگی الأزهر، اداره آموزش مصر و مناطق آموزشی آن بود، به پیشنهاد ویراستار به دو کتاب تقسیم و تحت دو عنوان جداگانه چاپ شد: «اصول تربیت و نظام تعلیم» و «تاریخ نظام آموزشی در مصر».

کتاب حاضر بخش اول از ترجمه کتاب "اصول التریبة و نظام التعليم" است.

برای استفاده بیشتر دانش‌پژوهان علاوه بر فهرست مطالب در ابتدای کتاب، فهرست موضوعی، شامل جزئیات مطالب مندرج در مقالات، نیز در آخر پیوست شده است.

امید است این ترجمه مورد استفاده همگان و به‌ویژه دانش‌آموزان و دانشجویان رشته‌های مرتبط با تعلیم و تربیت قرار گیرد.